

ਬੀ.ਐਸ.ਨੇਹਰਾ ਜੇ.

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ - ਪੀ ਐਡੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ—ਜਵਾਬਦਾਰ।

1990 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2107।

23 ਅਗਸਤ, 1991

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1974— S. 11(b)— ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼— ਦੀ ਵੈਧਤਾ — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, — 17 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ— ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਦੇਤੇਨੂੰ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਪਰਡੈਟ, ਕੋਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਚਾਰ - ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ - ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ, ਰੱਖੀ ਗਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ - ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 12 ਅਤੇ 14)

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1982. ਐਸ.ਸੀ. 1.

(ਅਨੁਸਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ: ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ: -

- (a) ਇਸ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ, 'ਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ। ਅਨੁਸੂਚੀ P/1 ਅਤੇ P/2 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਿਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;
- (b) P/1 ਤੋਂ P/5 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ/ਅਸਲ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣਾ ;
- (c) ਇਸ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ।

Major Singh v. State of Punjab and others (B. S, Nehra, J.)

- (d) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਸ.ਐਸ ਬਰਾੜ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਐਸ.

SS ਸਾਰੋਂ .DAG, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 3 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬੀਐਸ ਨੇਹਰਾ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 17 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ 1974 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਫੋਪੋਸਾ, ਐਕਟ, 1974 ਵਜੋਂ)।

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 17 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤਸਕਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੱਕ ਮਾਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਮਾਲ, ਭਾਵ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ। ਕੋਫੋਪੋਸਾ, ਐਕਟ, 1974 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1990 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਤਸਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

(3) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਨੰਬਰ 1, ਅਰਥਾਤ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਮੋਹੰਟਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ-ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ, ਐਕਟ, 1974 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6(v) ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੁਪਰਡੈਟ, ਕੋਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।

(6) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੁਪਰਡੈਟ, ਜੇਲ੍ਹ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਕਸਟਮਜ਼) ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 5 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ, 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕੋਦਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਅਰਥਾਤ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Major Singh v. State of Punjab and others (£. S. Nehra, J.)

ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(8) ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਵਾਬ, ਅਰਥਾਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।

(10) *ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:
ਜੇਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ *ਐਮ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਕੇਸ* (.ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(11) ਅਗਲਾ ਕੇਸ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ

(1) A.I.R. 1982, S.C. 1.

ਅਬਦੁਲ ਸਲਾਮ ਉਰਫ ਥਿਯਾਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, (2) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਸਲਾਮ ਨੇ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਲਏ ਸਨ;

“ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 22(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

“ਇਕ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

xxx

xxx

xxx

xxx

xxx

xxx

ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

xxx

xxx

xxx

xxx

xxx

xxx

Nischal Gupta v. Union Territory, Chandigarh and others
(R. S. Mongia, J.)

ਜਿਥੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਅਣਗੌਲਿਆ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(5) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

XXX

xxx

xxx

ਜਿਥੇ ਡਿਟੇਨੂ ਨੇ 26 ਸਤੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਟੇਨੂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ”

(12) ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਸਲਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ- ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ।

(14) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੁਣ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹੈ) ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ.

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

Nischal Gupta v. Union Territory, Chandigarh and others
(R. S. Mongia, J.)

ਆਰ ਐਸ ਮੌਗਿਆ ਜੇ.

ਨਿਸ਼ਚਲ ਗੁਪਤਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 10758।

8 ਅਕਤੂਬਰ 1991

ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— Art. 226— ਦਾਖਲੇ—ਖਿਡਾਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ—ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ
ਖਿਲਾਫ ਦਾਅਵਾ—ਪੰਜਾਬ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਯੂਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ